

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČESKÁ LÍPA, příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2012

1. Základní informace
2. Zpráva o činnosti městské knihovny
3. Regionální funkce – zpráva o činnosti
4. Přehled hospodaření

1. Základní informace

1.1. Pracoviště Městské knihovny

1.2. Počet pracovníků

1.3. Základní statistické údaje

1.1. Pracoviště Městské knihovny

- nám. T.G.Masaryka 170 - hlavní budova (půjčovna beletrie, naučná literatura, čítárna novin a časopisů, odd. dětské literatury, administrativa)
- nám. T.G.M. - zadní trakt (odd. regionálních služeb, nákup a zpracování knihovního fondu)
- pobočka Špičák (Červeného kříže 2563)
- pobočka Lada (ul. Komenského 2989)
- pobočka Holý vrch (ul. Jižní 1814)
- Místní knihovna Dobranov (Dobranov 14)

1.2. Počet pracovníků

23,5 přepočtených pracovníků
z toho 2,5 prac. úvazku pro zajištění regionálních funkcí
(hrazeno z dotace Libereckého kraje na regionální funkce)

1.3. Základní statistické údaje (k 31. 12. 2012)

Knihovní fond k 31.12. 2012 :

celkem 125 477 knihovních jednotek v hodnotě 17 593 800,-Kč
z toho přírůstků v roce 2012:
5 098 knihovních jednotek - z toho:
3 999 k.j. bylo koupeno v nákladu 724 251,-Kč (náklady jsou
snížené o získané slevy – v průměru 31%, skutečná hodnota
nakoupených knih činí 1 022 454,-Kč)
171 titulů periodik v hodnotě 142 604,-Kč

Počet čtenářů k 31.12.2012: 4 691
z toho 832 čtenářů do 15 let

Počet výpůjček v roce 2012 : 298 726 knihovních jednotek

Návštěvnost knihovny v roce 2012: 109 310 návštěvníků (fyzických)
Z toho: 14 396 návštěv uživatelů internetu
7456 návštěvníků kult. a vzděl. akcí

Vzdělávací a kulturně výchovné kolektivní akce pořádané knihovnou: 399
S celkovou účastí 7 456 návštěvníků

Z toho	Kulturní	312 (5 776 účastníků)
	Vzdělávací	87 (1 680 účastníků)
Z toho	Pro dospělé 72	(1 397 účastníků)
	Pro děti 312	(5 753 účastníků)
	Pro střední školy 9	(197 účastníků)
	Pro Ústav sociální péče 6	(109 účastníků)

2. Zpráva o činnosti Městské knihovny za rok 2012

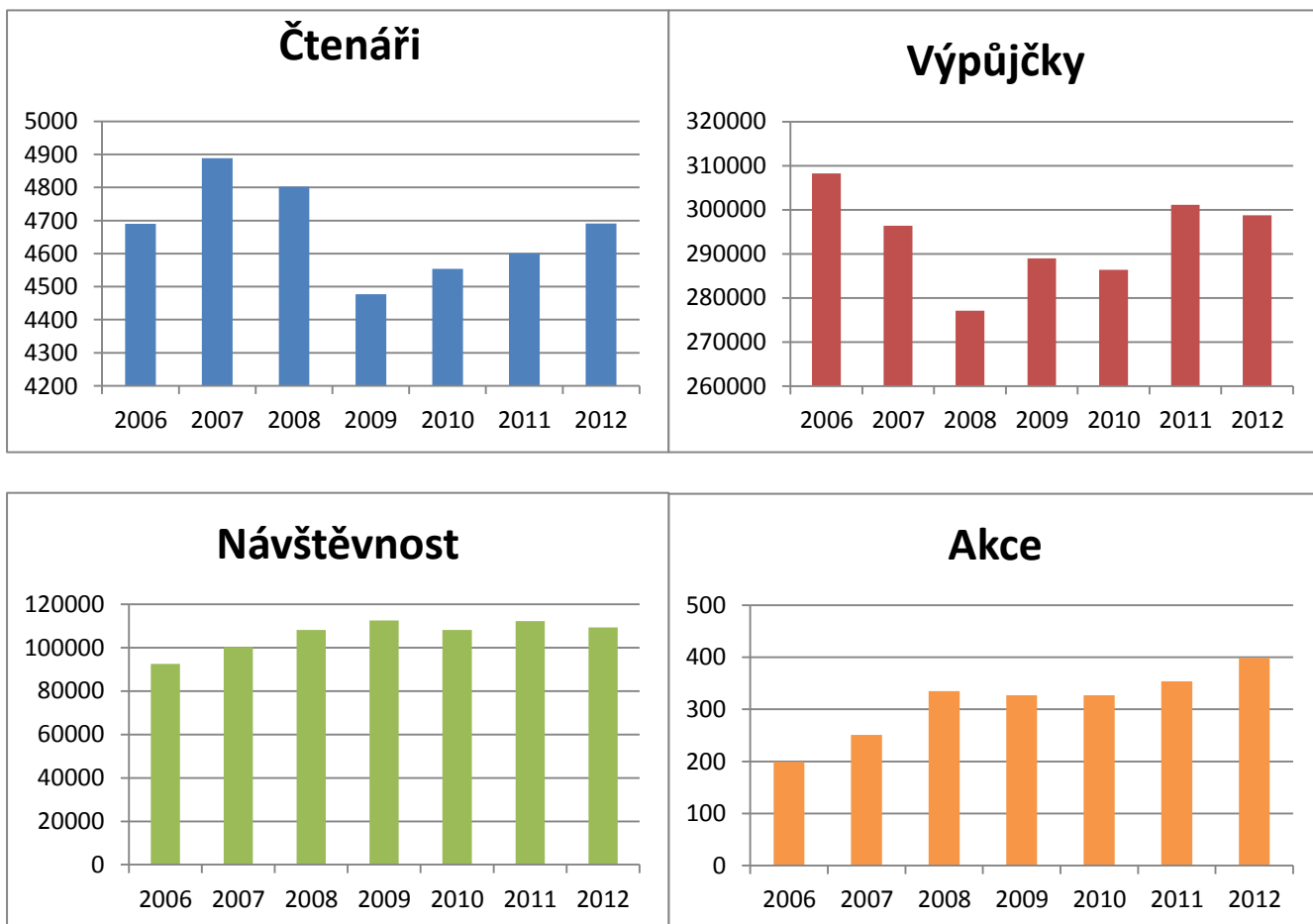
2.1. knihovnicko-informační služby

2.2. kulturně -výchovná a vzdělávací činnost

2.3. provozní a technická oblast

2.1. Knihovnicko – informační služby

- Základním kvantitativním kritériem pro hodnocení výkonnosti služeb jsou statistiky, které máme za uplynulá období k dispozici. Při jejich srovnávání je však potřeba uvážit, že počet obyvatel České Lípy neustále klesá, oproti roku 2000, kdy počet obyvatel České Lípy dosahoval téměř 40 tis., k 1.1.2013 dosahuje počet obyvatel našeho města již jen 36 733 obyvatel. I to je nepochybně jeden z faktorů, který ovlivňuje počty našich uživatelů.

- Počet čtenářů nám mírně vzrostl, ke snížení však došlo v kategorii výpůjčky a návštěvnost. Snížení návštěvnosti je dáno především snížením počtu uživatelů veřejného internetu (o více než 2000), k němuž došlo z důvodu omezení počtu stanic veřejného internetu. Důvodem pro toto naše organizační opatření je bezpečnost provozu knihovny a krádeže techniky určené pro veřejný přístup k internetu (krádeže potřebné techniky – PC a monitory).
- Nemalým úspěchem je další zvýšení počtu našich kulturních a vzdělávacích akcí na číslo 399. Zvýšení počtu našich akcí o 45 za rok 2012 je dáno dalším rozšířením aktivit zaměřených na naše dětské uživatele a prohloubení spolupráce především se sítí základních škol. Důraz, který klademe na spolupráci se základními školami je dán především našim trvalým cílem, a to podporou čtenářství u dětí a mládeže.
- Městská knihovna Česká Lípa dlouhodobě usiluje o vysoký standard kvality služeb, a to jak po stránce odborné, knihovnicko–informační, tak i po stránce provozní. I v roce 2012 jsme veřejnosti připravili novinky v podobě řady služeb, které prohloubily komfort poskytované služby a našim uživatelům zpříjemnili pobyt v knihovně.
- Díky úspěšnému projektu jsme získali dotaci Ministerstva kultury a celé jedno oddělení knihovny vybavili novou výpočetní technikou. Oddělení, které je orientováno na poskytování meziknihovnických služeb, bibliograficko-informačních služeb, tvorbu rešerší, přístupy k databázím i veřejnému internetu, bylo kompletně upgradováno, což umožnilo zajistit i update operačního systému včetně antivirových programů, což obojí staré stanice už nemohly zajistit. Celkově se zrychlila práce v systému, přístupy do databází, zajistila se bezpečnost realizovaných akcí i uživatelský komfort moderních služeb.
- Dalším úspěšným projektem, který finančně podpořilo Ministerstvo kultury bylo on-line propojení s pobočkou na Holém vrchu. Tato pobočka (jako poslední sídlištní pobočka) dosud pracovala v klasickém lístkovém režimu, přestože její fond byl již elektronicky zpracován. Automatizací a on-line připojením pobočky Holý Vrch k terminálu hlavní knihovny došlo ke sjednocení charakteru knihovního systému městské knihovny. Elektronické služby knihovny rozšířily svůj informační potenciál o další pobočku a uživatelská veřejnost získala další komfort služeb. On-line katalog na našem webu informuje o dostupnosti knihovního fondu na další pobočce, statistiku z pobočky získáme kdykoli ihned na hlavní budově i na pobočce. Prostřednictvím on-line připojení získala pobočka přístup ke všem modulům knihovního systému, které hlavní budova využívá. Zkvalitnila se služba pro naše uživatele, prohloubila se jejich informovanost o stavu knihovního fondu na všech pracovištích (hl. budova i pobočky) a jeho aktuální dostupnosti.
- Díky on-line připojení poslední pobočky jsme zavedli i zcela novou službu „všudevracení a všudepůjčování“. Od pondělí 1. října 2012 si naši čtenáři mohli půjčovat kdekoliv, vracet knihy kdekoliv, provádět rezervace kdekoliv, samozřejmě i platit upomínky kdekoliv v našich zařízeních. Službu, kterou jsme zavedli jsme nazvali v říjnu jako zkušební provoz, ale už tehdy jsme tušili, spíše věděli, že u zkoušky nezůstane a tato služba bude nadále fungovat i v novém roce 2013. Za zmínku možná stojí, že mezi knihovnami není tento způsob běžný a také je třeba zmínit, že ohlasy našich uživatelů jsou mimořádně příznivé a pozitivní. Zajímavostí nepochybně je i skutečnost, že připojením pobočky Holý vrch k hlavnímu terminálu knihovny a její zpřístupnění v on-line katalogu knihovny jsme zaznamenali zvýšený zájem o její využití a půjčování i v této lokalitě.

- Městská knihovna nadále spolupracovala s Národní knihovnou v oblasti Souborného katalogu (MK Česká Lípa přispívá prostřednictvím automatizovaných procesů do Souborného katalogu ČR záznamy svého knihovního fondu a propojuje tak bázi Souborného katalogu s vlastním on-line katalogem) a stejně tak i v oblasti kooperace s bázi Národních autorit NK ČR (jedná se o sběr a přenos dat v oblasti autoritních záznamů do celostátní databáze Národní knihovny ČR - Soubor národních autorit).
- Nezastupitelnou roli v prezentaci městské knihovny, jakož i v poskytování knihovních služeb má bezpochyby webová prezentace knihovny. Slouží jednak k nepřetržitým

informacím o programu knihovny, informačnímu servisu pro další knihovny našeho regionu i jako informační kanál a nabídková prezentace pro místní školy. Veřejnost může informace čerpat z několika na webu přístupných databází, které knihovna vytváří ze svého fondu (regionální osobnosti, regionální události, analytický popis článků z regionálního tisku) nebo vlastní Kalendárium výročí roku, jehož nejzajímavější částí jsou opět regionální výročí roku. Kvalita webové prezentace městské knihovny byla několikrát prověřena soutěží Biblioweb, v níž pravidelně obsazovala přední místa.

O kvalitě webu knihovny svědčí i skutečnost, že stránky www.knihovna-cl.cz se staly součástí projektu Národní knihovny ČR – WebArchiv (trvalá archivace webu městské knihovny).

- Interaktivní komunikaci s veřejností nepochybně naplňuje i Facebooková stránka, která rovněž má své příznivce, kteří neustále přibývají. Prostřednictvím sociální sítě informujeme o aktuálním programu knihovny, uvádíme, co se právě v knihovně děje, sbíráme a sdílíme s našimi fanoušky zajímavé odkazy, informace z literární oblasti, knižního trhu nebo kulturní scény.
- V roce 2012 nadále zajišťovala městská knihovna rozvoz knih do domácností seniorů nebo pohybově handicapovaných občanů.

- Díky účasti v konsorciu knihoven měla Městská knihovna v České Lípě i v roce 2012 zajištěn výhodný přístup k obsáhlým elektronickým zdrojům mediální databáze firmy Anopress, která obsahuje plné texty článků z celostátních i regionálních deníků a časopisů, přepisy zpravodajských a diskusních pořadů rozhlasu a televize, agenturní zprávy z internetu.ap.). K dispozici je rovněž databáze Beck–on line - elektronická sbírka zákonů.

- Vlastní speciální Databáze regionálních osobností je tvořena a excerpována z fondu regionální literatury i dalších dostupných materiálů a obsahuje již 504 záznamů významných osobností působících v regionu Česká Lípa. Databáze regionálních událostí obsahuje 886 záznamů - popisů významných událostí souvisejících s regionem. Databázi Analytický popis tvoří rozpis zajímavých článků z odebíraných novin, časopisů a sborníků, které přinášejí informace z regionu.
- Stejně jako v minulých letech, usilovala knihovna i v roce 2012 o vícezdrojové financování své činnosti prostřednictvím grantů. Celkově se knihovna ucházela o finanční prostředky 4 institucí a předložila dohromady 10 projektů, toho 8 úspěšných:
 - Projekty Ministerstva kultury ČR :**
 - Program MK ČR (Veřejné informační služby knihoven) – 72 000,-Kč na nákup PC vybavení pro oddělení naučné literatury a studovny
 - Program MK ČR (Veřejné informační služby knihoven) – 28 000,-Kč na automatizaci pobočky Holý Vrch a její připojení k AKS Clavius
 - Program MK ČR (Knihovna 21. Století) – 6 000,-Kč na nákup zvukových knih
 - Program MK ČR (Česká knihovna) - nákup knih českých autorů v hodnotě 10000,-Kč
 - VISK8 (Veřejné informační služby knihoven) - Mediální a databázové konsorcium knihoven pro on-line přístupy do mediálních informačních databází s 70% slevou (Zajištění dostupnosti informačních zdrojů formou multilicence).
 - **Grantový fond Libereckého kraje :**
10 000,-Kč – na přednáškový cyklus Poznáváme náš kraj
 - **Granty města Česká Lípa:**
Sociální grant 8 000,-Kč na Zajištění cvičení pro seniory a Trénink paměti
Životní prostředí 12 000,- Kč na úpravu zahrady, osazení lavičkami a výsadbu stromů na pobočce Špičák

Celkově získala Městská knihovna v České Lípě na realizaci různých projektů 146 000,-Kč

Vedle těchto grantových prostředků a mimořádných finančních příspěvků získala městská knihovna 1 267 000,-Kč jako účelovou dotaci Libereckého kraje na zajištění tzv. regionálních funkcí (podrobněji viz níže).

- Ředitelka městské knihovny působí ve funkci předsedkyně regionální organizace Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) Libereckého kraje a je zástupcem libereckého regionu v celostátním orgánu této profesní organizace. Díky tomu má přístup k aktuálnímu dění v oboru i k informacím, které jsou pro rozvoj našich služeb zásadní. Dále se účastní Komunitního plánování Města Česká Lípa, zejména prostřednictvím jednotlivých pracovních skupin a je členkou pracovní skupiny Eurex knihovny Euroregionu Nisa - Neisse - Nysa, v jejímž rámci vznikla již řada zajímavých společných projektů.
- O svých aktivitách, novinkách v provozu i službách knihovna pravidelně informuje na stránkách regionálního i místního tisku, pravidelně přispívá do kulturních zpravodajů a přehledů i rozhlasových stanic.

- Součástí činnosti městské knihovny bylo rovněž vyhledávání příležitostí k prohlubování odbornosti, získávání zkušeností a nových poznatků pro každodenní praxi. Pracovnice městské knihovny se v průběhu roku účastnily celé řady seminářů, vzdělávání a konferencí pořádaných Národní knihovnou ČR, Krajskou knihovnou v Liberci nebo Svazem knihovníků a informačních pracovníků, z nichž vybíráme:
 - Celostátní konference Knihovny současnosti
 - Práce s dospívající mládeží v knihovnách - Goethe institut Praha
 - Právní management – NK ČR
 - Dětské čtenářství a dětská literatura – konference v KVK Liberec
 - Švýcarské knihovnictví – seminář, konference KCK Liberec
 - Katalogizace - věcné zpracování – cyklus školení NK ČR
 - Elektronické identity v knihovnách – seminář NK ČR
 - Cyklus školení v oblasti ICT a VT v KVK Liberec
 - Knižní veletrh Praha
 - Benchmarking knihoven – NK ČR
 - Ekonomika, účetnictví, řízení, personalistika
 - několik pracovníků městské knihovny se účastnilo odborného vzdělávání i prostřednictvím e-learningu, který probíhal ve druhém pololetí roku.
- Díky regionální organizaci Svazu knihovníků a informačních pracovníků Libereckého kraje, mělo několik našich pracovníků příležitost zúčastnit se exkurze do městské knihovny v centru Horní Lužice v Bautzen a navštívit Srbský institut tamtéž. Ředitelka městské knihovny se zúčastnila exkurze po vybraných italských knihovnách, kterou zorganizoval Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR.

2.2. Kulturně výchovná a vzdělávací činnost

- Cílem našich kulturně výchovných a vzdělávacích aktivit je podpora čtenářství, vztahu k četbě a knihovně vůbec. Tento záměr se snažíme prosazovat zejména u dětské populace, kde vnímáme naše významné postavení a poslání.

Jedním směrem této činnosti je spolupráce knihovny se školami všech stupňů, kterým nabízíme jednak základní knihovnicko-informační lekce (seznámení s knihovnou, způsoby vyhledávání ve fondu i katalogu), jednak tematické přednášky a besedy, jejichž prostřednictvím přibližujeme regionální osobnosti, literární, historická i národopisná témata, výročí apod., dalším pak pořádání zábavných pořadů pro děti a mládež a případně jejich rodiče.

- V roce 2012 jsme uskutečnili 399 kulturních a vzdělávacích akcí, jichž se zúčastnilo více než 7000 návštěvníků. Těžištěm této činnosti je pořádání tematických přednášek, literárních besed, autorských setkání či knihovnických lekcí pro síť základních a středních škol. Výjimkou nejsou ani velké zábavné akce pro celé rodiny. Městská knihovna se tak snaží o doplnění resp. rozšíření programové nabídky ve městě v oblasti kultury a celoživotního vzdělávání a přispění k pozitivnímu využití volného času různých věkových i sociálních skupin.

- Ke zmíněným rodinným akcím nepochybně náležel Dětský den na Špičáku, který se v roce 2012 úspěšně konal již počtvrté a kromě prostor samotné pobočky, probíhal zejména na přilehlé zahradě. Další neméně zdařilou akcí s návštěvností kolem 150 účastníků bylo sobotní pohádkové dopoledne Zahradou Jiřího Trnky, který se uskutečnil při příležitosti Mezinárodního dne dětské knihy a 100. výročí narození J.Trnky 31. Března, a konečně Den pro dětskou knihu, který proběhl v sobotu 1. prosince pod názvem Strašidla v knihovně, věnovaný českolipským pověstem. Návštěvnost byla mimořádná, neboť ve stejný den se v městě zahájil Advent s rozsvícením vánočního stromu.

- Městská knihovna přispěla vlastním programem také do programu městských slavností – na sobotu 30.6. vyhlásila amnestii pro upomínané čtenáře, registraci do knihovny zdarma a pro děti se hrálo vlastní loutkové divadlo. Ve stylizovaném obývacím před knihovnou se nonstop četly úryvky z oblíbených autorů a prezentační stánek na Vodním hradě byl v obložen veřejnosti.

- Pro žáky mateřských a základních škol bylo uspořádáno celkem 312 akcí s účastí 5 753 účastníků. Nabídka pro školská zařízení na webu knihovny a pravidelně do škol zasilána. Kromě našich knihovnických lekcí a tematických pořadů si školy nechávají připravit programy dle vlastního zadání. K mimořádným aktivitám pro nižší školní věk náleželo oblíbené Pasování prvňáčků na čtenáře. Pro starší děti to byly příležitostné dílny (Hrátky s hlavolamy, aj.). Nadále pravidelně probíhalo hlasité předčítání pohádek a příběhů Čtení při lampičce.

- K mimořádným akcím pro děti a mládež patřilo rozhodně setkání s a autorem knih pro děti a mládež Jiřím Macounem a dále pak s ilustrátorem dětských knih Adolfem Dudkem. Pro nejmenší návštěvníky bylo zajištěno několikrát hrané divadlo (Divadlo Agnez a Divadlo Rolnička).
- Na pobočce Špičák každým měsíc probíhaly pravidelné pořady - Dopoledne pro maminky s dětmi na mateřské dovolené, vždy se speciálním programem, dílnami nebo divadélkem a stejně tak i speciální pořady pro Ústav sociální péče. Pobočka Špičák je kromě knihovny i místem, kde působí Okresní odbočka Svazu nevidomých a slabozrakých, která zde vybudovala vzdělávací středisko integračních aktivit a s knihovnou velmi těsně spolupracuje. Minimálně je to půjčování zvukových knih jak z vlastního fondu, tak zvukových knih z Ústřední slepecké knihovny v Praze.
- I v roce 2012 probíhalo na pobočce Špičák cvičení pro seniory. V roce 2012 to bylo 35x a zúčastnilo se jej 641 účastníků, trénink paměti pak proběhl 14x a navštívilo jej 160 účastníků. Celkem se projektu od začátku roku k dnešnímu dni účastnilo 801 zájemců (projekt bude pokračovat do konce roku 2012 i následně i v roce 2013). Na cvičení máme ta nejlepší hodnocení, účastníci si této aktivity a možnosti volně ji užívat neobyčejně cení a jsme velmi rádi, že projekt je finančně podpořen sociálním grantem Města Česká Lípa.

- Už podruhé jsme ve společné kampani knihovnické veřejnosti vyhlásili Březen – měsíc čtenářů a k tomuto připravili speciální program pro dospělé i pro děti. Vyvrcholením projektu Březen – měsíc čtenářů se stalo vyhlášení Čtenáře roku, v roce 2012 jsme hledali „nejvěrnějšího“ čtenáře – čtenáře, který nejdéle navštěvuje naši knihovnu. Při slavnostním předávání titulů Čtenář roku nechyběla velmi osobní vyznání a nositelé těchto ocenění obdrželi kromě knižních cen i dorty ve tvaru knihy, protože celý měsíc čtenářů byl vyhlášen pod společným mottem Sladký život s knihovnou.

- V říjnu jsme již tradičně připravili program k Týdnu knihoven. Celostátní propagační kampaň Týden knihoven jsme vyhlásili s mottem „Čti – žij zdravě!“ a k tomuto tématu připravili speciální program Bibliothelp.
- Ve spolupráci s ostatními příspěvkovými organizacemi se MK podílela na soutěži pro děti Šikulka a Šicoola.

- Nově se městská knihovna připojila k velice příjemné společenské události, kterou naše město již řadu let pořádá a kterou je právě zápis nově narozených občanů města do pamětní knihy. Tradiční slavnostní akt, kdy je rodičům předána pamětní medaile města a dárek v podobě knihy, doplnila Městská knihovna v České Lípě dárkovým poukazem na roční půjčování knih zdarma. Poukaz je určen pro dítě a jeho platnost trvá do 3 let věku dítěte. Knihovna chce tímto krokem připomenout rodičům nezadatelný význam četby pro rozvoj dítěte, pro jeho další schopnosti i pozdější kompetence, zejména schopnost učit se. Podpora čtenářství v rodině, aktivní vedení dětí k četbě, je klíčovou kvalifikací pro všechny způsoby získávání znalostí a zpracovávání informací.

- Především dospělým návštěvníkům byla určena rozsáhlá nabídka přednášek, autorských setkání, tematických besed a pořadů. Zde je výčet těch nejzajímavějších:
 - ✓ **Jizerské květy** – představení ojedinělé publikace - almanach německy píšících autorů z Liberecka, Jablonecka a Semilska, narozených nebo publikujících od konce 18.st. do roku 1945.
 - ✓ **Expedice Svalbard** - o výzkumných aktivitách na dalekém severu, o činnosti centra polární ekologie o geografii, geomorfologii i zážitcích z neobyčejného vyprávěla Bc. Blanka Pechačová
 - ✓ **Japonsko a Korea ze sedla kola** – vyprávění o cestování J.+M. Vackovi
 - ✓ **Ferdinand Břetislav Mikovec** – život a dílo ke 150. výročí úmrtí sloupského rodáka. Přednášel Mgr. Ladislav Smejkal
 - ✓ **Cesta na kavkaz...** Aneb na návštěvě u národů severního kavkazu, které už neměly existovat...(Mgr. Marie Čcheidzeová)
 - ✓ **Tělo a duše ve zdraví a nemoci** - o medicíně v souvislostech těla i duše vyprávěl a stejnojmennou knihu představil lékař, spisovatel i nakladatel Mudr. Zdeněk Susa.
 - ✓ **Ferdinand Břetislav Mikovec** – O památkové péči – ke 150. výročí úmrtí sloupského rodáka. Přednášel Mgr. Ladislav Smejkal
 - ✓ **Annapurna – dokola kolem.** Vyprávění a fotografie z treku kolem Annapurny, zajímavosti a krásu tamní přírody i těžký život domorodců přiblížil A. Stupka.
 - ✓ **Univerzitní profesor PhDr. Josef Páta** a jeho vztah ke zdejšímu kraji. Připomínka vědeckého díla a odkazu Josefa Páty. Přednášel Mgr. Ladislav Smejkal
 - ✓ **Kletby a trapasy** – poezie J. Dědečka a ukázky z dramatické tvorby N. V. Gogola, W. Shakespeara, J. W. Goetha a J. Osborna v podání hereckého a recitačního kroužku při Gymnáziu Česká Lípa
 - ✓ **Cho oyu jako na dlani** – na nepálském treku až pod Everest - Aleš a Petra Stupkovi
 - ✓ **Hrady a zámky ve správě NPÚ v Libereckém kraji** – PhDr. Miloš Kadlec představil novinky na památkových objektech v Libereckém kraji.

- ✓ **Je esperanto mrtvý jazyk?** – PhDr. Pavla Dvořáková přiblížila esperanto jako stále atraktivní mezinárodní formu dorozumívání a odstraňování bariér mezi lidmi.
- ✓ **Dobrovolnictví Maltézké pomoci** - co (kdo) je Maltézká pomoc, Maltézký řád, jak se stát dobrovolníkem... Bc. Hana Denizová, vedoucí centra Česká Lípa
- ✓ **Starověký Egypt mezi Alexandrem Velikým a Kleopatrou** - ing. Luděk Wellner, promítání fotografií staroegyptských památek i dokumentů včetně fotografií vykopávek z lokality Českého egyptologického ústavu.
- ✓ **Zeměmi blízkého východu I** – Sýrie. Prostřednictvím vyprávění a vlastního filmového zpracování představil Jan Pipal
- ✓ **Zeměmi blízkého východu II** – Libanon. Prostřednictvím vyprávění a vlastního filmového zpracování představil Jan Pipal
- ✓ **Vzácné houby Českolipska** přiblížil mykolog Josef Slavíček, člen České mykologické společnosti a člen České vědecké společnosti pro mykologii
- ✓ **Jaroslav Vrchlický – bohatství a všestrannost díla** - při příležitosti 100. Výročí úmrtí přednášel PhDr. Dalibor Dobiáš, PhD. z Ústavu pro českou literaturu AV ČR
- ✓ **Dokumentace a obnova lidové architektury v Libereckém kraji** - nejnovější objevy, aktuální realizace i nenávratné ztráty - přednášeli Mgr. T. Konvalinková a Mgr. M. Ouhřabka z Národního památkového ústavu v Liberci
- ✓ **Jak se pozoruje kosmické počasí - 50 let ionosférické observatoře Panská Ves** – přednášel RNDr. Jiří Šimůnek, PhD., vedoucí observatoře Panská Ves, vědecký pracovník oddělení horní atmosféry Ústavu fyziky atmosféry AV ČR
- ✓ **Mytická historie sklářství** se zaměřením na severní Čechy vyprávění Mgr. Milana Turka o bohaté historii řemesla a umění sklářů
- ✓ **Skály a skalničky julských Alp** - fotografie, dojmy a zážitky Mgr. Heleny Kovalčíkové, členky klubu skalničkářů Praha
- ✓ **Vánoce v minulých stoletích v českých zemích** – o poetice vánočních zvyků a tradic přednášela etnografka Mgr. Jitka Cidlinová

- Knihovna pokračovala i v pořádání výstav:

- ✓ **Je esperanto mrtvý jazyk?** - okolnosti vzniku esperanta i s možností současného využití tohoto jazyka, určeného pro usnadnění rovnoprávné mezinárodní komunikace. Základy gramatiky i slovtvorby esperanta, možnosti studia tohoto jazyka, atd.
- ✓ **Kouzlo přírody** - výstava fotografií Simony Bůžkové
- ✓ **Drobnosti pro radost a potěšení** - prodejní výstava netradičních obrázků a obrazů Pavly Koníkové

2.4. Provozní a technická oblast

- V roce 2012 proběhla v organizaci kontrola nadřízených orgánů: veřejnosprávní kontrola Města Česká Lípa zaměřená na hospodaření s příspěvkem města na rok 2011, jeho čerpání a správu svěřeného majetku (audit neshledal žádných pochybení).
- Veřejnosprávní kontrola Ministerstva kultury ČR zaměřená na věcnou správnost použití finančních prostředků poskytnutých v roce 2010 na projekty MK ČR.
- Pro potřeby městské knihovny byl zakoupen nový automobil Dacia Logan.
- V roce 2012 jsme zajistili opravu vchodových dveří a rekonstrukci dveřního portálu v 1. patře na nám. T.G.Masaryka. Další opravy byly vesměs menšího charakteru, větší zásahy do údržby objektů jsme s ohledem na výši celkové částky určené pro opravy a údržbu nerealizovali.
- Zmínit však musíme, že díky grantu města Česká Lípa v oblasti životní prostředí jsme zajistili výsadbu stromů na zahradě pobočky na Špičáku a v zahradě jsme rovněž umístili dvě lavičky.
- Ani v roce 2012 jsme se nevyhnuly projevům vandalství a trestné činnosti páchané v našich objektech. V květnu 2012 došlo k dalšímu vloupání do objektu pobočky Špičák v ulici Červeného kříže 2563. Vzhledem k tomu, že ukradená finanční hotovost byla našťastí zanedbatelná, škoda (včetně poškozeného okna) nedosáhla ani 1000,-Kč
- V závěru roku (21.12. 2012) došlo k dalšímu trestnému činu krádeže – uživatelem veřejného internetu za běžného provozu pobočky na Ladech byl odcizen monitor (přestřížením kabelu!)
- K těm hezkým záležitostem patří vybavení čítárny novin a časopisů novými křesly, díky kterým se prostor zútulnil a pobyt uživatelům celkově zpříjemnil.

3. Regionální funkce – zpráva o činnosti

3.1. Základní cíle RF v obvodu působnosti, jejich zajištění

3.2. Plnění základních standardů pro výkon RF

3.3. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou

3.4. Finanční zajištění regionálních funkcí

3.1. Základní cíle regionálních funkcí v obvodu působnosti, jejich zajištění

V roce 2012 se síť obsluhovaných knihoven na okrese Česká Lípa co do počtu obsluhovaných knihoven nezměnila. Regionální služby byly poskytovány 49 veřejným knihovnám a pobočkám s tím, že byly započteny i pobočky knihoven v Žandově (Heřmanice), Brništi (Velký Grunov), MěK Cvikov (Lindava) a MěK Jablonné (Postřelná). Celkové číslo zahrnuje také neprofesionální pobočku MěK Česká Lípa v Dobranově. Všem neprofesionálním, nesamostatným knihovnám jsou poskytovány běžné regionální služby včetně výměnných souborů. Regionální oddělení navíc spolupracuje se dvěma penziony pro důchodce v České Lípě, kam jsou pravidelně dodávány výměnné soubory. Tyto subjekty v počtu obsluhovaných knihoven zahrnuty nejsou.

Dlouhodobě nepůjčuje MK Kunratice u Cvikova. Knihovna přišla o své umístění v základní a mateřské škole, protože obec potřebovala zřídit pro vzrůstající počet dětí další třídu. Jiné volné prostory obec nemá a osud knihovny je tedy nejistý.

V únoru se pro veřejnost otevřela Místní knihovna v Pertolticích pod Ralskem, která byla při letních povodních v roce 2010 zcela zničena. Umístění našla v prvním patře obecního úřadu. Základní fond knihovny tvoří přes 800 svazků poskytnutých od různých dárců a zpracovaných v MěK Česká Lípa. Navíc knihovna využívá výměnné fondy.

Část roku byla uzavřena knihovna v Dubé, která využívá objekt bývalých jeslí, v nichž bylo naměřeno zvýšené množství azbestu a knihovna byla z hygienických důvodů uzavřena. Měření se několikrát opakovalo, množství azbestu se snížilo na odpovídající úroveň a jeho zdroj se v podstatě nenašel.

Určitou dobu byla uzavřena také Městská knihovna v Novém Boru a to kvůli havárii vodovodního traktu a následného vytopení knihovny. Následovalo vysoušení, opravy objektu i vybavení, likvidace zničených knih. Knihovna byla sice po 14 dnech alespoň částečně otevřena, ale s následky se potýkala ještě dlouhou dobu poté.

S personálními problémy se potýkala neprofesionální knihovna v Zákupích. Paní knihovnice je zde dlouhodobě nemocná. Čtenáři si mohli půjčovat knihy jen díky tomu, že se podařilo najít vhodný zástup.

Zkolaudován byl objekt Komunitního centra ve Sloupu v Čechách, kde nové prostory našla také místní knihovna. Budovy centra se velkoryse opravovaly za pomoci evropských dotací.

Peníze z projektu pomohly knihovnu i nově vybavit a bude otevřena v prvním čtvrtletí roku 2013.

Do nových bezbariérových prostor se přestěhovala knihovna ve Stráži pod Ralskem a to do objektu Městského úřadu ve Stráži.

K 31. 12. 2012 byla síť veřejných knihoven okresu Česká Lípa tvořena sedmi profesionálními knihovnami se dvěma pobočkami, 37 neprofesionálními knihovnami se dvěma pobočkami a jednou knihovnou pověřenou regionálními funkcemi se čtyřmi pobočkami.

Personální zajištění regionálních služeb

Za okres Česká Lípa tento počet činil stejně jako v minulých obdobích 2,5 přepočteného pracovníka. Z toho dva úvazky byly využity na odbornou knihovnickou činnost a 0,5 úvazku na činnost řidiče. Pro oblast Českolipska jsou využívány odborné znalosti i dalších pracovníků MěK Česká Lípa (ředitelka, účetní, oddělení katalogizace – konzultace při vkládání fondu, využívány zkušenosti i knihovnic z půjčoven).

3.2. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

V rámci této služby bylo obslouženo 48 veřejných knihoven okresu. Pracovnice regionálního oddělení (RO) zaevidovaly 61 časově náročnějších konzultací. Nemusí to být však číslo úplné, protože konzultace poskytují i další zaměstnanci MěK Česká Lípa a ne vždy je nahlásí. Neevidujeme zodpovídání jednoduchých a krátkých dotazů, na něž většinou odpovídáme e-mailem nebo telefonicky. Navíc při rozvozech knih jsou s knihovníky, případně se zástupci úřadů probírány odborné knihovnické otázky osobně.

Při metodických návštěvách (v roce 2012 jich bylo 235), případně konzultacích jsou knihovnám zdarma poskytovány drobné knihovnické pomůcky, tiskopisy, různé tiskoviny a časopisy a jsou dodávány samozřejmě nové knihy a knihy z výměnných souborů, které se v automatizovaných knihovnách stahují do paměti počítačů v jednotlivých MK. Je také třeba se pravidelně věnovat knihovnám, v kterých probíhá automatizace. Počet metodických návštěv na jednu knihovnu dosáhl čísla 4,8. Počet konzultací pak 1,24.

Statistika knihovnických činností

Statistické výkazy byly zpracovány pro 49 veřejných knihoven a poboček okresu Česká Lípa, počet zpracovaných statistických výkazů pak dosáhl počtu 53 a to proto, že pro jednotlivé typy knihoven připravuje regionální oddělení celkové sumáře a k nim komentáře. Všechny výkazy o činnosti knihoven byly elektronicky poskytnuty NIPOSu a Krajské vědecké knihovně v Liberci. Sumáře neprofesionálních knihoven, profesionálních knihoven, pověřené knihovny i celookresní sumář byly doplněny slovními komentáři a porovnáním výkonů oproti předcházejícímu období.

Vzdělávání knihovníků, porady

Také v roce 2012 byl pro všechny knihovníky okresu připraven zájezd po knihovnách regionu. Podívali jsme se do knihovny na Svojkově, kde paní knihovnice slavila 50 let činnosti v MK Svojkov, viděli jsme nově přestěhované knihovny ve Stráži pod Ralskem, Jablonném v Podještědí i Novinách pod Ralskem, prohlédli jsme si také Městskou knihovnu

v Mimoní. Na podzim pak proběhlo tradiční vzdělávání pro městské i místní knihovny spojené i s poradami. Připraveny byly prezentace například o benchmarkingu v knihovnách, centrálnímu portálu českých knihoven a elektronické identitě, o bariérách v knihovnách, představeny byly vzorové besedy pro 5. a 6. třídy ZŠ, systém Clavius REKS pro automatizaci malých knihoven atd.

Byla vydána opět dvě čísla metodického listu „Knihovna“ a připraveno „Kalendárium 2012“, jehož podstatnou část tvoří regionální výročí.

Na různá školení jezdili naši knihovníci také do Krajské knihovny v Liberci. V mnohých případech se jejich doprava zajišťovala služebním autem MěK Česká Lípa. O novinkách v knihovnictví byli zaměstnanci knihoven informováni také prostřednictvím mailů. V září krajský úřad sezval do Liberce knihovníky a zástupce měst i obcí Libereckého kraje na setkání, pro které jsme připravili prezentaci o zajímavých aktivitách malých knihoven na Českolipsku.

V rámci vzdělávacích činností regionálního oddělení bylo obslouženo 21 knihoven a akcí se účastnilo 50 knihovnic.

Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnný fond Městské knihovny v České Lípě má nyní 16 056 svazků. Přírůstek za rok 2012 činil **1 883 svazků**, z toho bylo 1 541 svazků nakoupeno z prostředků kraje na regionální funkce a 342 svazků byly dary.

Dotace na nákup knih do VF činila **275 000 Kč**, skutečná hodnota nových knih dosáhla částky **391 623 Kč**, sleva pak činila **116 623 Kč** (30%).

Cirkulace výměnného fondu

V roce 2012 výměnné soubory na okrese Česká Lípa využívalo 40 knihoven a dále pak dva penziony pro důchodce České Lípě. Celkem regionální oddělení distribuovalo **146 souborů**, které obsahovaly **5 975 svazků** (opět o něco více než předešlý rok). Na jednu obslouženou knihovnu tak v průměru připadlo 3,65 souborů se 149 knihami. Některé malé neprofesionální knihovny mají nové knihy jen díky výměnným souborům. Počet knih a souborů je pro jednotlivé knihovny usměřován i podle jejich momentální situace. Na evidenci oběhu knih se využívá jeden z modulů knihovního systému Clavius. Knihovny dostávají knihy zcela zpracované a zabalené. Do výměnných fondů se na okrese Česká Lípa nezahrnují knihy nakoupené z prostředků obcí. Ty se zpracují a dovezou do příslušné knihovny natrvalo. Hodnota knih, které byly knihovnám půjčeny v rámci cirkulace za rok 2012, dosáhla částky 1 284 160 Kč.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu

S aktualizací a odpisy fondu metodičky pomohly v knihovně Brniště, Velký Valtinov, Dubnice, Postřelná, Nový Oldřichov, Mimoň, Stráž pod Ralskem a Bezděz. Při aktualizaci se většinou také zabývaly stavěním fondu a jeho značením na regálech.

Klasická neautomatizovaná revize byla provedena v knihovně ve Velkém Valtinově, Postřelné, Dubnici, v Brništi byl při revizi využit počítač a revizní modul systému Clavius.

Při revizích a aktualizacích bylo obslouženo **osm knihoven**, z toho ve čtyřech byla provedena pouze aktualizace a ve čtyřech aktualizace i revize. Zrevidováno bylo **10 708 svazků**.

Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků provozovatelů (obcí)

Pomoc při nákupu nových knih z prostředků obcí představuje tradiční službu našim knihovnám, která je však velmi časově náročná. Je poskytována většině neprofesionálních knihoven, pobočce Dobranov, Heřmanice, Velký Grunov a Lindava, MěK Jablonné v Podještědí, MěK Kamenický Šenov a MěK Stráž pod Ralskem, v roce 2012 celkově 36 knihovnám. Za rok 2012 prošlo účtem MěK Česká Lípa **572 015 Kč** z obcí a měst regionu (o 15 999 Kč více než v roce 2011), za něž bylo nakoupeno **3 205** svazků. Podstatná část knih je nakupována se slevami, přesto **nákup knih ovlivnilo vzrůstající DPH**. Bohužel navyšování finančních prostředků na nákup nových knih není u obcí a měst odpovídající s ohledem na zvyšující se ceny knih. Některé malé knihovny využívají například pouze oběžné soubory a žádné přírůstky nemají. V roce 2012 bylo na jednu obslouženou knihovnu nakoupeno 89 svazků.

Zpracování knihovního fondu z prostředků provozovatelů (obcí)

38 knihovnám včetně pobočky v Dobranově bylo v regionálním oddělení zpracováno a dovezeno **3 571** svazků. Tyto knihy necirkulují, jsou majetkem obcí a zůstávají v příslušných knihovnách natrvalo. V roce 2012 se pro povodněmi zničenou knihovnu v Pertolticích pod Ralskem zpracovalo dalších 132 svazků jako dar.

V roce 2012 bylo na jednu obslouženou knihovnu zpracováno 94 svazků. Celkově se v regionálním oddělení v roce 2012 nakoupilo a zpracovalo i s novými knihami do výměnných fondů a knihami pro pobočku MěK Česká Lípa **5 454 svazků**, to je tedy 143 svazků na jednu obslouženou knihovnu. Celkové náklady na pořízení těchto knih dosáhly **847 015 Kč**, hodnota získaných knih pak dosáhla částky 1 314 345 Kč. To je úspora 35%.

Servis výpočetní techniky

Servis výpočetní techniky pro veřejné knihovny Českolipska se v regionálním oddělení MěK Česká Lípa neprováděl. Sama pověřená knihovna nemá specialistu na výpočetní techniku a počítačové sítě. Při konzultacích, metodických návštěvách, školeních a poradách se však metodičky snaží knihovnám při automatizaci pomáhat svými znalostmi a praktickými zkušenostmi. Některé knihovnice přicházejí do českolipské knihovny i na školení, které se týká vkládání fondu nebo používání automatizovaného výpůjčního protokolu. Pracovnice regionálního oddělení připravují pro knihovny pravidelně také projekty do grantového programu VISK3 a to hlavně pro knihovny neprofesionální. V roce 2012 finanční prostředky na pokračování automatizace získaly knihovny v Novinách pod Ralskem, Skalici u České Lípy, Novém Oldřichově, Zahrádkách a to na vystavení katalogu na internetu a novou počítačovou techniku. Na začátek automatizace dostala státní dotaci knihovna na Bezdězu.

V závěru roku zpracovalo regionální oddělení několik projektů – žádostí o dotaci MK ČR. Jedná se o projekt Clavius REKS, který by menším veřejným knihovnám umožnil automatizaci jejich knihovních procesů a služeb (týká se knihovny Sloup, Sosnová, Velký Valtinov, Horní Police a Okrouhlá) a projekty na pokračování automatizace v Brništi a Žandově.

3.3. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou

Webové stránky „pro knihovny“

V roce 2012 regionální oddělení MěK Česká Lípa nadále pracovalo na editaci webových stránek pro 31 neprofesionálních knihoven okresu. Přibyly v nich některé rubriky, které dovolily stránky alespoň jednou měsíčně aktualizovat například o přehled nových knih, přehled různých regionálních nebo celostátních výročí nebo o ankety související s knihami. Stránky jednotlivých knihoven byly také doplňovány o nové fotografie nebo informace o knihovně.

Ostatní činnosti regionálního oddělení

Městská knihovna Česká Lípa vydává pro potřeby knihoven regionu již několik desetiletí metodický list „Knihovna“ a každoročně i kalendárium výročí pro příslušný rok. Z prostředků regionální dotace nakupuje drobné pomůcky a tiskopisy a dává je knihovnám zdarma. Také fólii na přebalení starších knih dostávají knihovny v menším množství bezplatně. Pracovnice regionálního oddělení distribuují po okrese různé tiskoviny i časopisy. MěK Č. Lípa je dostává od krajské i národní knihovny, případně od dalších organizací.

3.4. Finanční zajištění RF

Celková dotace Libereckého kraje na zajištění regionálních služeb činil pro rok 2012 **1 267 000 Kč**. Na jednu obsluhovanou knihovnu to je **25 857 Kč** a jednoho obyvatele okresu Česká Lípa včetně Jablonného v Podještědí a Janovic v Podještědí (**106 150 obyvatel celkem k 1. 1. 2013**) pak **11,93 Kč**. Na nákup výměnného fondu bylo uvolněno **275 000 Kč**, to je **21,7%** z celkové dotace.

PŘEHLED O HOSPODAŘENÍ MĚSTSKÉ KNIHOVNY K 31.12.2012 - DOTACE NA REGIONÁLNÍ ČINNOST	
Náklady	Čerpání k 31.12.12
Materiál, pomůcky, režijní náklady	77 157
Nákup knihovního fondu	275 000
DHIM – PC pro odd. RF	12 154
plyn, el. energie, benzin	32 961
Cestovné	5 287
Poplatky poštovní	7 053
Ostatní služby – servis výp. techniky, apod.	37 466
Poplatky telekomunikační	6 008
Stravné pro zam. odd. reg. služeb	10 434
Mzdové náklady	595 000
Náklady na ZP a SP	201 030
Jiné ost. náklady	1 450
Příděly do FKSP	6 000
CELKEM	1 267 000

4. Přehled hospodaření

PŘEHLED O HOSPODAŘENÍ MĚSTSKÉ KNIHOVNY K 31.12.2012 - PŘÍSPĚVEK MĚSTA	
Výdaje	Čerpání k 31.12.12
Materiál	167 352
Knihy,časopisy	867 958
DHIM	198 508
el.energie	180 872
plyn	215 257
voda	59 722
benzin	13 347
teplo pob.Špičák	249 438
Opravy strojů	0
Opravy budov	42 741
Cestovné	21 344
Poštovní +telekomunikační	113 587
Ostatní služby	578 018
Stravné	90 966
Osobní náklady	63 732
Mzdové náklady	4 340 000
Náklady na ZP	392 550
Náklady na SP	1 090 434
Jiné ost.náklady	10 222
Pojistné	1 500
Příděly do FKSP	43 350
Repr. fond	1475
Odpisy	80 620
Investice(převod z rez.fondu)	0
CELKEM	8 822 993
Příjmy:	
příjmyz pronáj. nebyt. prostor	40 090
Od čtenářů	564 733
Ostatní příjmy	0
Úroky přijaté	352
Získané granty	147 900
Provoz.dotace MěÚ	8 184 000
CELKEM	
Zlepšený hospodářský výsledek	114 082

V České Lípě 15.2. 2013

PhDr. Dana Kroulíková, ředitelka
Městská knihovna Česká Lípa, p.o.